



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Thesavrvs|| Locorvm|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. XIX. De Celeritate. v. infra Festinatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

VII.

Cautio obligatoria sine expressione causæ utroque jure est inefficax etiam stipulatione interveniente, ut puta, promittes? promitto, etsi de super instrumentum confectum sit. text. in c. si cautio 14. de fide instr. & ibi Felin. num. 1. l. cum de indebito. 25. §. fin. ff. de probat. Roman. in l. generaliter n. 5. ff. de V. O. Gail. 2. obs. 13. num. 9. Cum cautio sine causâ extorqueri non debeat. Aretin. in l. 2. solut. matrim. Alex. in l. stipulationum. n. 12. V. O. per l. hac stipulatio 14. §. 1. ff. ut leg. nom. cav. quæ autem sit iusta præstandæ cautionis causâ, illud iudicis arbitrio relinquitur. gloss. in l. omnibus & gloss. in l. ult. ff. de iudic. Menoch. 2. arb. jud. cas. 148. n. 1. & 2. v. infra Obligatio.

VIII.

Cautio (seu provisio aut pactio) privata non adimit beneficium l. penult. quæ in fraud. cred. Don. 9. comm. 15. Excipiuntur casus l. ult. §. 14. C. de jur. delib. & l. ult. C. de pact. convent.

IX.

Cautione nemo onerandus est supervacua l. hac stipulatio 14. in fin. ut leg. nom. cav. Cujac. ad l. 29. fam. ercisc. utile tamen sæpè etiam expresse cautiones adjicere, etiam si jure communi provisum sit, arg. l. 54. §. 1. ff. locat.

X.

Cautionis beneficio multa impetrantur quæ aliàs non concederentur, l. 3. & 4. ff. de usufr. ear. rer. l. 7. ff. de cond. & dem. l. 18. de usufruct. leg. ubi C. A. thes. 2.

XI.

Contractus cautè ineundi. Unde merito observanda Severi & Antonini Admonitio. in l. 2. C. de furt. disce cautius negotiari. Wesemb. in Parat. Cod. de rest. milit. omnes contractus sunt captionibus obnoxii, juxta Horatium lib. 2. serm. Satyr. 3.

adde cicutæ

Nodosi tabulas centum: mille adde catenas,

Effugiet tamen hæc sceleratus vincula Protheus.

Id enim est addere catenas, i. e. cautiones & vincula obligationum. Et ob id nodosus dicitur, quod adhibeatur in vincendis omnibus obligationibus. Ovid. in epist. ad Lydig. vid. Cujac. in recit. C. ad tit. de R. V. A. §. 1. p. 316. in fin. Captio tamen cautelæ in præjudicium juris alterius interpositæ non sunt ferendæ, Gail. de Arrest. c. 1. in fin. & c. 11. num. ult.

XII.

Cautio intelligitur secundum naturam actus super quo interponitur. fac. l. si stipulatus in pr. de usur. Alex. Imol. ad l. 54. ff. ad SC. Trebell. n. 6.

XIII.

Cautio, quando non debet interponi in actu, si tamen interponatur & contrarium fiat, non committitur, ut determinat And. in cons. si damna. in verb. si personarum lexiū per text. in l. 24. §. viva. ff. de damn. inf.

XIV.

Ad cautionem de non offendendo Jux ex

officio quem cogere potest. Afm. de execut. §. 3. c. 131.

XV.

Cautio prætoriana non interponitur ut plus exigi possit, quam de jure debeat: sed solum ut sit tantum de eo quod de jure debetur fac. l. 1. §. si quis sub conditione 14. ut leg. nom. cav. & l. si legati servi nomine 56. de leg. 1. Imol. ad l. 54. ff. ad SC. Trebell. n. 5.

XVI.

Cautio interposita post rem judicatam nullius est effectus, sed factio & solutio opus est, ne sc. victus litem iterum refricet, & instauret. Bald. in Auth. Et qui jurat. num. 20. de bon. auth. jud. poss. Cravet. consil. 204. num. 7.

CAP. XIX.

De Cautione rati.

Axioma I.

Quoties nullo in mandato defectus, toties ille per cautionem de rato suppletur.

Ratio: quia sic dubium quadantenus est mandatum. Hinc cautione de rato opus, ut per illam dubietas elidatur.

Exempl. ita ergo si mandatum non fuisset sigillo munitum; si hic vel ille actus in specie non fuerit procuratori commissus, cautio de rato ideo potest exigi l. 1. C. de procur. Idem si contra mandatum producatur, Wurms. L. 1. obs. forens. tit. 10. obs. 2. & 3.

Limit. ut non procedat, quoties causa vel actus speciale mandatum requirit. Brunn. ad l. 1. C. de procur. in fin.

II.

Quoties nullus in mandato defectus, toties cautione de rato non est opus.

Ratio: quia Dominus litis tenetur factum procuratoris jure Mandati ratihabere. l. un. C. de ratuand. de quo quidem hodie minus dubium, cum ex Praxi notoriâ omnibus mandatis nunc inferi soleat clausula rati.

De Celeritate v. infra de Occultatione.

CAP. XIX.

De Celeritate v. infra Festinatio.

Axioma I.

Celeritate conjungendarum inter se actionum sæpe una actio occultatur & subripitur. l. 3. §. 12. de donat. inter vir. & uxer. 66. de hered. instit. Sic celeritate conjungendorum extremorum medium sæpè occultatur aut transcenditur, re transactâ brevi manu, ut Dd. loquuntur, & Liv. l. 32. transcendendo media summa continuans imis. neque enim possunt duo extrema esse sine medio, quod vel fingatur, vel intellectu apprehendatur, Cujac. in Papin. l. 12. Respons. l. 31. §. 1. de donat. Betfib. ad te 2. f. 45. not. 2.

II. Quod

II.

Quod celeritatis beneficio inventum est, non subdendum injuriis tarditatis. Jac. Cuiac. in *parat. Cod. si de moment. poss. fuer. appell. § lib. 1. obs. 20.* Unde est, quod a sententia in summario (ut Dd. loquuntur) possessorio lata, non liceat nec appellare nec leuterare. Carprov. p. 1. *constit. 19. de f. 24.*

III.

Celeritas in belli, tarditas in pacis negotiis praevalet. Perez. *Cod. de Comit. rei milit. n. 7.*

CAP. XX.

De Censu.

Axioma I.

Pet receptionem Canonis & Censui probatur Dominium l. 19. C. de R. V. Brunnem. ad l. 20. C. de Agric. & Censu. n. 1.

II.

Ob sterilitatem vel bellicos tumultus ad remissionem Canonis Emphyteuta agere non potest, nisi plane fundo uti non possit; Canon enim non pro fructibus, sed in recognitionem domini datur. Brunnem. ad l. 16. C. de omni agro deserto l. 3. C. de fund. patrimon. ibique Brunnem. n. 1.

CAP. XXI.

Certus, Certum, Certioratio, v. infra verbo quis, axiom. 2.

Axioma I.

Certis modis contrahitur obligatio & dissolvitur. l. exceptiones 7. §. 1. de Except. l. 52. de O. & A. l. 44. §. 1. vers. placet. *Eod.* Et hac decidendi ratio Impp. Diocetiano & Maximiano valde est familiaris, ut adparet ex l. 20. C. de pact. l. 5. C. de pact. conv. l. 8. Cod. de ingen. manum l. 7. Cod. de senent. & interloc. l. 12. & l. 13. C. de probat. Ubi ratio quidem ista est criptica, sed tamen arguta. Dn. D. Bittch. in *Comm. MS. add. l. 13. §. l. 8.* ibi: certi sunt modi quibus matrimonium dirimitur. ff. de his qui sui Sic sunt certa Vassalorum servitia, nec ultra Vassallus compelli potest. Heig. 1. *quest. 18. n. 15.* certi etiam modi quibus feudum amittitur. 2. f. 23. si certa & recepta sunt excusationum & immunitatum cause. l. 2. §. 7. ff. de vac. & excus. mun. Unde quia sunt certi modi ut constituenda, ita & tollenda obligationis, etiam necessum fuit ita definiri: Hinc ita colligere licet, quemadmodum Marcus Tullius pro Cecin. Si per has rationes liberari majores voluerunt, intelligimus alio modo noluisse nos liberari, Cuj. in *recit. C. ad l. 5. C. de pact. p. 49.*

II.

Paria sunt quem esse certum vel posse certificari. Steph. Bertrand. *conf. 218. n. 15. lib. 2.* Alberic. de Rolat. in l. si quis in gravi §. si quis ignorans. num. 3. ad SC. Syllan. Adr. Gylman. 4. *vor. 27. num. 102.* certior autem factus non dicitur, cui

non omnes rei circumstantiae atque causa dilucide sunt expositae, Tiraq. de *retr. prox. §. 36. gloss. 2. n. 30. per Clem. causam 3. ubi Imola de Elect. c. concertationi. §. ubi gloss. verb. stiterit de appellat. in 6. Welf. f. 1. conf. 43. num. 30.* Ea tamen facta non praesumitur. Bald. in l. 1. n. 4. C. ad SC. Vellet. per li. sciendum 30. de Verb. Obl. Est enim Facti Jaf. in *Auch. sacramenta. C. si advers. vendit. num. 55.* Facta autem non praesumuntur, sed probantur l. asseveratio 10. C. de non num. pecun. Et est certioratio solennitas extrinseca Jaf. *praeal. loco n. 59.* quae nunquam praesumitur l. quaecunque 13. §. fin. de publ. in rem. Welf. p. 1. *conf. 23. n. 9.*

III.

Actiones nostrae certa esse debent. Hac sententia non modo a Jurisconsultis, sed & Theologis probatur. Eleganter P. Martyr in *Comm. 1. ad quest. D. Paul. ad Corinth. cap. 9. vers. 26. p. 123.* ubi ex his docetur, inquit, actiones nostras non oportere vagas & incertas esse, cum perpetuo ad praestitutum finem dirigenda sint: nisi velimus frustra sudare. Liberant ictus pugiles, ne illis pereant, quibus nos non debemus esse minus diligentes in nostris rebus ad justum finem detorquendis. Non est tantum verbis, sed re ipsa praestanda quod profitemur. Hoc ergo licet in omni actione humana procedat, cum primis tamen in actionibus judicialibus locum sibi vindicat, praesertim ubi in criminalibus versamur; hic enim vel maxime certum auctorem esse oportet, nec temere in criminibus decet vagari. l. 16. de dolo. ubi vid. Cuiac. in *Paul. lib. 15. ad Ed. l. 7. de injur.*

IV.

CERTUS qui est, amplius certiorari non debet, sicut nec is qui semel certioratus est, l. in fin. de act. empt. vend. ubi gloss. verbo qui non ignoravit. quia certioratio fit ad finem, ut quis sciat; ergo si scit, non requiritur certioratio, l. 16. ubi gloss. verb. imputari. C. de Ep. aud. l. qui jure 7. de test. mil. l. 5. ff. de action. emt. cap. cum qui 31. de regulis juris, lib. 6. gloss. verb. cognoverunt. in princ. in cap. cum inter 18. de elect. Tiraq. de *retractu. lig. gloss. 2. §. 36. num. 24.* Rimin. jun. *conf. 238. nu. 37. volum. 3.* Gemin. *consil. 23. num. 5.* ubi ampliat in actibus de sui natura prohibitis, quia sufficit, ut quis sciat quomocunque, etiam si non sequatur intimatio prohibitionis; & num. 13. vers. item quando. ampliat, ut procedat etiam in casibus, in quibus requiritur insinuatio, & intimatio, quando quis habet plenam notitiam, quia non requiritur alia certioratio, & intimatio. *Surd. conf. 272. num. 12. & decis. 288. num. 44.* Menoch. *consil. 825. num. 11. lib. 9.* Theaur. *decis. 221. in fine.* Card. Tusch. *practic. concl. tom. 1. lit. C. concl. 198. à princ.* Joan. Baptista. Costa de *scientia & ignorantia, inspect. 70. per tot.* Stephan. Gratian.